

Νικόλας Κουτσοδόντης*

Σκέψεις πάνω στην εξέγερση

1) Μια εξέγερση δεν είναι στρακαστρούκα. Απαιτεί συνεχείς επιτυχίες, από τη μια εξεγερσιακή εστία στην άλλη, και κατάκτηση εδαφών ώστε να οδηγήσει στην επανάσταση. Στη μαρξιστική λογική η εξέγερση είναι τέχνη γιατί εκμεταλλεύεται τα λεπτά σημεία ισορροπίας των αντιπάλων, την άνοδο δραστηριότητας των μαζών και τις ταλαντεύσεις της άρχουσας τάξης[i]. Τέχνη δύσκολη.

2) Οι σύγχρονοι ποιητές οφείλουμε μια προσοχή στο έργο του Μπένγιαμιν. Αρχικά πρότεινε την ένταξη στο έργο μας *αυθεντικών θραυσμάτων ζωής*, έπειτα μας κάλεσε να έχουμε επίγνωση πως *ο αστικός μηχανισμός μπορεί να αφομοιώσει εκπληκτικές ποσότητες επαναστατικών θεματικών* χωρίς να απειληθεί. Κυρίως, όμως, επειδή υπέδειξε τον ρόλο μας στην παραγωγή που είναι να παράξουμε νέους συγγραφείς[ii], να ωθήσουμε, να δείξουμε τρόπους να γράφουν ώστε ο καθείς να μιλήσει από το εργασιακό μετερίζι του. Αυτή η σωστή στάση των λογοτεχνών είναι και η προϋπόθεση για τη σωστή πολιτική θέση, εξ ου και «*η γραφή είναι όπλο/ γι' αυτούς που ξέρουν να διαβάζουν*»[iii].

3) Είναι «*τυπικό προσόν της εποχής/ αυτή η γεύση πρόχειρου γκρεμού*» [iv] άραγε; Στην Ελλάδα της τελευταίας εικοσαετίας εξεγερσιακές στιγμές από τον Δεκέμβρη του 2008, γεγονότα όπως ο μαζικός ερχομός στο προσκήνιο της ΛΟΑΤΚΙ κοινότητας από το πρώτο Pride του 2005 μέχρι τη δολοφονία του Ζακ Κωστόπουλου, ως και το σύνολο των αντιμνημονιακών κινητοποιήσεων διαμόρφωσαν συνείδηση σε ευρύτερο κόσμο. Ταυτόχρονα η υποχώρηση του εργατικού κινήματος, παρά τις δυναμικές στιγμές του (οι 272 μέρες απεργίας στη Χαλυβουργία) στερεί από την εποχή το επαναστατικό υποκείμενο και αποθαρρύνει. Να μια γεύση γκρεμού.

4) Ο Μπένγιαμιν λοιδορούσε τους συγγραφείς που πίστευαν στη βελτίωση, στην ωραιοποίηση της πραγματικότητας. Οι ΛΟΑΤΚΙ τα τελευταία χρόνια πετύχαμε βελτιώσεις, διεκδικήσεις δεκαετιών ολόκληρων, ωστόσο ο αγώνας για την ισονομία στο παρόν οικονομικοπολιτικό σύστημα δεν μπορεί να ολοκληρωθεί πλήρως λόγω μιας αντίφασης: το αστικό κράτος υποχωρεί στα αιτήματα μας την ίδια ώρα που ενισχύει τους θεσμούς καταπίεσης μας και το μέλλον είναι πάντα αβέβαιο. Ζητούμενο, λοιπόν, είναι η σύνδεση φαινομένων και πραγμάτων, από το ειδικό κοινωνικό αίτημα στο γενικό ταξικό πρόταγμα, να τεθεί δηλαδή το ερώτημα του τι κοινωνία θέλουμε και πώς τοποθετούμαστε συνολικά στο ζήτημα της εκμετάλλευσης ανθρώπου από άνθρωπο.

5) Ο Χούβερ εξέφραζε τον φόβο αν «*Θα μπορέσουν οι αριστεροί φοιτητές να σχηματίσουν τη συμμαχία με την εργατική τάξη, για να πραγματοποιήσουν την επανάσταση*»[v]. Τι είναι όμως αυτός ο φόβος; είναι πως «*οι φωνές ψηλώσαν των φτωχών και χιόνισε στις εκκλησίες/ και ρόδα υστερικά θρηνήσαν απ' τα πέτα των τραπεζιτών*»[vi] είναι δηλαδή πάντα το ζήτημα της εξουσίας. Έτσι, ακόμα κι αν ζούμε σε εποχές χωρίς ζωντανή ενότητα ανάμεσα σε οργανώσεις και την κοινωνική τάξη που

εκπροσωπούν[vii] υπάρχει ιστορική ανάγκη ωστόσο και στις σωστές συνθήκες όλοι θα χρειαστεί να επιλέξουμε με ποιόν είμαστε.

6) Η τρέχουσα επικαιρότητα της νίκης του πολωνικού λαού ενάντια στο νομοσχέδιο που απαγόρευε τις αμβλώσεις μας διδάσκει ένα πράγμα: όλα κρίνονται στους δρόμους. Κι όπως ο Δάλλας -ένας γνήσιος παραγωγός- έγραφε: «Εμπρός, πάμε μέσα/ στ' αρχαία σωματεία μας/ κι ας δεχτούμε σ' ακρόαση/ των ονείρων/ τα συνδικάτα»[viii].

[i] Β.Ι. Λένιν, *Απαντα*, τόμος 34, Σύγχρονη Εποχή, 1986, σελ. 242-245

[ii] Walter Benjamin, *Ο συγγραφέας ως παραγωγός*, Πλέθρον, 2017, σελ. 34-35 και 11-42, Μετ. Αλφρέδος Στάινχάουερ

[iii] *Ποίημα 5*, Πέτρος Σκυθιώτης, *Συνθήκη ισορροπίας*, Θράκα, 2016

[iv] Γιάννης Στίγκας, *Ο δρόμος μέχρι το περίπτερο*, Μικρή Άρκτος, 2015

[v] Περιοδικό *Time*, 29.5.1969, παρατίθεται στο Β. Μπολσακόφ, *Η αυθόρμητη εξέγερση σε αδιέξοδο*, Σύγχρονη Εποχή, 1975, σελ. 307, Μετ. Γ. Ασούρα

[vi] «*Blues for Warren*», Thomas McGrath, *Selected poems 1938-1988*, Copper Canyon Press, 1988, σελ. 39 (η μετάφραση δική μου).

[vii] Lucien Goldman, *Διαλεκτικές Έρευνες*, Γνώση, 1986, σελ. 66, Μετ. Κωστής Παπαγιώργης

[viii] «*Ο ήλιος ηνίοχος*», Γιάννης Δάλλας, *Ποιήματα 1948-1988*, Νεφέλη, 1990, σελ. 115-116

* *Ποιητής, κοινωνιολόγος, εργαζόμενος στις τηλεπικοινωνίες*